

Sindikata hrvatskih učitelja

Croatian Teachers' Union

10000 Zagreb,
Trg Republike Hrvatske 4/II

Tel: 01 4855 722; 6458 510; 4855 792
Fax: 01 4855 793

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

PREDMET: PRIMJEDBE NA KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ODGOJU I OBRAZOVANJU U OSNOVNOJ I SREDNJOJ ŠKOLI

Poštovani,

u nastavku Vam dostavljamo naše primjedbe na članke 28., 29. i 34. Konačnog prijedloga Zakona o Izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi.

1) Primjedbe na članak 29. Konačnog prijedloga Zakona o Izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (članak 107. st. 9.).

Konačnim prijedlogom **Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnim i srednjim školama (u nastavku: Zakon)** stavkom 9. članka 107. predviđa se da se „način i postupak kojim se svim kandidatima za zapošljavanje u školskim ustanovama osigurava **jednaka dostupnost javnim službama pod jednakim uvjetima, vrednovanje kandidata prijavljenih na natječaj odnosno kandidata koje je uputio ured državne uprave odnosno Gradski ured, kao i odredbe vezane uz sastav posebnog povjerenstva koje sudjeluje u procjeni kandidata uređuju PRAVILNIKOM ŠKOLSKE USTANOVE, na koji suglasnost daje ured državne uprave, odnosno Gradski ured**“.

Stupanjem na snagu Zakona kojim bi se propisalo donošenje Pravilnika od strane pojedinih ustanova, a koji bi trebali predstavljati **„jamstvo da će se kandidatima za zapošljavanje u školskim ustanovama osigurati jednaka dostupnost javnim službama pod jednakim uvjetima te vrednovanje kandidata“**, **postigla bi se suprotna svrha, odnosno otvorila bi se mogućnost stvaranja različitih uvjeta za pristup javnim službama unutar pojedinih jedinica područne samouprave.**

Stoga, davanje suglasnosti na pojedinačne pravilnike koje donose same ustanove od strane Ureda državne uprave/Gradskih ureda, znači da će svaki Ured odnosno svaka županija imati različito uređene kriterije koji bi trebali uređivati „jednaku dostupnost javnih službi“. Takvo rješenje predstavlja upravo kršenje načela jednakog vrednovanja kandidata i jamstva jednake dostupnosti javnih službi unutar RH.

Uredi državne uprave imat će, ukoliko ovakvo rješenje stupi na snagu, nepotrebno povećani opseg poslova jer će morat davati suglasnosti na Pravilnike svake pojedine ustanove, a Pravilnici će se razlikovati od škole do škole. Također, sukladno konačnom prijedlogu Zakona, svaka će županija imati drugačije uređeno „*vrednovanje kandidata prijavljenih na natječaj odnosno kandidata koje je uputio ured državne uprave odnosno Gradski ured, kao i odredbe vezane uz sastav posebnog povjerenstva koje sudjeluje u procjeni kandidata*“.

Također, u objavljenom **Izvešću Javnog savjetovanja** o Zakonu o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi navedeno je kako je prijedlog SHU-a, po pitanju uređenja članka 107., **djelomično prihvaćen**.

U Izvešću je navedeno da se: *“djelomično prihvaća navedeni prijedlog. Ured državne uprave, odnosno Gradski ured vodit će evidenciju u suradnji s tijelom predviđenim kolektivnim ugovorom. Način i postupak utvrđivanja lista evidencija, način raspoređivanja zaposlenika te kriterije kojima se svim kandidatima za zapošljavanje osiguravaju jednaki i transparentni uvjeti, uređivat će se **PRAVILNIKOM KOJI DONOSI MINISTAR.**“*

Tekst Zakona na koji smo bili pozvani dati svoje komentare, nije uopće prošao javno savjetovanje, odnosno, u javno savjetovanje provedeno krajem 2017. godine uopće nije ušao članak 107. koji je sada dio konačnog prijedloga Zakona te je time prekršen članak 18. Uredbe o provedbi postupka procjene učinaka propisa koji propisuje da se „*nakon provedenog savjetovanja s javnošću i konzultacija s nadležnim tijelima i drugim mjerodavnim tijelima, stručni nositelj izrađuje izvješće o provedenom savjetovanju s javnošću koje sadrži sve zaprimljene primjedbe i mišljenja te očitovanja nositelja na iste. Izvješće se objavljuje na središnjem državnom internetskom portalu za savjetovanje s javnošću najkasnije do dana upućivanja prijedloga propisa*“.

Javnost se, dakle, nije niti imala prilike očitovati na prijedlog Zakona jer s istim nisu niti bili upoznati.

Obzirom na gore navedeno, jednostrano doneseni konačni prijedlog Zakona (budući da se na radnoj skupini mnogo raspravljalo o članku 107., da su tamo donesena rješenja koja nisu postala dio konačnog prijedloga Zakona, da je o tome svoj stav na javnom savjetovanju iznio SHU te da je taj prijedlog i djelomično prihvaćen), opet donosi rješenja koja su u suprotnosti sa svime što je raspravljeno te ne uvažava mišljenja struke i pozitivne propise.

Jasno je da takvim uređenjem ne može biti osigurana jednaka dostupnost javnim službama pod jednakim uvjetima, a očito je da je takvo postupanje i u suprotnosti s člankom 54. Ustava RH koji propisuje da je „svakome pod jednakim uvjetima dostupno svako radno mjesto.“

Nastavno, provedba takvog prijedloga Zakona, stvorila bi i **ogromnu razliku u uvjetima zapošljavanja te će svaka škola, odnosno svaka županija, moći samostalno propisivati svoje kriterije za procjenu kandidata te zasebno urediti sastav posebnog povjerenstva koji sudjeluje u procjeni kandidata**. Sindikat hrvatskih učitelja načelno podržava veću autonomiju škola, ali ne na način da ona bude paravan nepotizmu i korupciji jer će svaka županija imati vlastite kriterije, a ravnatelji će ponovno moći provoditi svoju samovolju.

Posebno ukazujemo i na članak 2. Zakona o radu koji propisuje da se u pravni poredak Republike Hrvatske prenose **direktive Europske unije** među kojima je i **DIREKTIVA VIJEĆA 2000/78/EZ OD 27. STUDENOGA 2000. O USPOSTAVI OPĆEG OKVIRA ZA JEDNAKO POSTUPANJE PRI ZAPOŠLJAVANJU I OBAVLJANJU ZANIMANJA (SL L 303, 2. 12. 2000.)**

Naime, gore navedena Direktiva u članku 3. propisuje da se ista primjenjuje na sve osobe, bilo u javnom ili privatnom sektoru, i to u odnosu na: „*uvjete za pristup zapošljavanju ili uvjete za obavljanje zanimanja, uključujući mjerila odabira i uvjete za primanje u radni odnos, bez obzira na to o kojoj se vrsti djelatnosti radi te na svim profesionalnim razinama uključujući i napredovanje*“.

Vezano uz gore navedeno, članak 13. Direktive jasno i nedvosmisleno propisuje da, *u skladu s nacionalnim običajima i praksom, države članice poduzimaju odgovarajuće mjere radi poticanja socijalnog dijaloga između socijalnih partnera sa svrhom ostvarivanja jednakog postupanja, između ostalog, putem kolektivnih ugovora.*

Promicanje socijalnog dijaloga jedna je od temeljnih zadaća Europske Unije iz područja rada te je Ugovorom o funkcioniranju Europske Unije propisana zadaća olakšavanja dijaloga među socijalnim partnerima.

Osim što se gornjim postupanjem krše međunarodni te domaći propisi, neuvažavanjem mišljenja socijalnog partnera i mišljenja struke te davanjem prijedloga Zakona kojim se onemogućava jednak pristup javnim službama, otvoreno se stvara netransparentnost, potiče se provođenje samovolje, ne poštuje se socijalni dijalog niti se postiže željena svrha uređenja članka 107., a to je propisivanje postupka „*kojim se svim kandidatima za zapošljavanje u javnim ustanovama osigurava jednaka dostupnost javnim službama pod jednakim uvjetima, vrednovanje kandidata te sastav posebnog povjerenstva koje sudjeluje u procjeni kandidata*“.

2) Primjedbe na članak 34. Konačnog prijedloga Zakona o Izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (članak 113. st. 1.)

Kao obrazloženje članka 34. predloženog Zakona navodi se preciznije definiranje postupka vezanog uz **procjenu radne sposobnosti radnika**.

Slažemo se da je preciznije definiranje potrebno i podržavamo taj dio prijedloga, no ne slažemo se s prijedlogom u dijelu u kojem se pojam „osnovana sumnja“ mijenja pojmom „sumnja“.

Naime, novi prijedlog članka propisuje da, u slučaju **sumnje** da je radniku školske ustanove psihofizičko zdravlje ugroženo u mjeri da bi njegova radna sposobnost mogla biti smanjena, ravnatelj upućuje ŠO obrazloženi prijedlog za donošenje odluke o upućivanju radnika na specijalistički pregled kod ovlaštenog izabranog doktora specijaliste medicine rada.

U važećem zakonu koristi se pojam „osnovana sumnja“, koji je svakako **konkretniji od pojma „sumnja“ i zahtijeva argumentiranje**. Naime, novi pojam „sumnja“ nejasan je i daleko općenitiji od pojma osnovana sumnja, jer se isti u teoriji definira kao *visoki stupanj vjerojatnosti da određeno činjenično stanje postoji* (Opći pravni rječnik, NN 2015). Visok stupanj vjerojatnosti označava određenu razinu vjerojatnosti odnosno to znači da ravnatelj mora imati određeni stupanj sumnje prije nego što podnese obrazloženi prijedlog školskom

odboru za donošenje konačne odluke o procjeni radne sposobnosti. Novim prijedlogom daje se neograničena mogućnost ravnateljima da temeljem bilo kakve sumnje podnose prijedloge za procjenu radne sposobnosti.

Jasno je da konačnu odluku o opravdanosti prijedloga donosi Školski odbor, no ukoliko ravnatelj može podnijeti prijedlog samo temeljem „sumnje“, Školskom odboru se otežava objektivnost u donošenju odluke o ne/opravanosti prijedloga.

Iz gornjih razloga, valjalo bi vratiti pojam „osnovana sumnja“ ili pronaći neki drugi odgovarajući pojam.

3) Primjedbe na članak 28. Konačnog prijedloga Zakona o Izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi (članak 105.)

Najnovijim konačnim prijedlogom Zakona, danim od strane ministrice MZO-a na 105. sjednici Vlade 5. srpnja 2018. godine, predlaže se „da se *četverogodišnji dodiplomski stručni studij razredne nastave s pojačanim programom iz odgovarajućeg nastavnog predmeta ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij primarnog obrazovanja s modulom za izvođenje nastave odgovarajućeg nastavnog predmeta, ako se na natječaj ne jave osobe iz točaka a) i b)*“.

U samo par dana od dana davanja ovog prijedloga stvoreno je veliko nezadovoljstvo zaposlenika u sustavu odgoja i obrazovanja te je stvoren novi razdor među zaposlenicima po zbornicama.

Na žalost, uobičajena je praksa da do bitnih izmjena zakona dolazi za vrijeme godišnjih odmora te se čini da je i ovaj prijedlog dan u nadi da će proći „ispod radara“ struke.

Osim što su gore navedeni prijedlozi dani s idejom da se brzinski „proguraju“ u Zakon bez uvažavanja socijalnog dijaloga i mišljenja struke, što nikako ne može imati dobre posljedice za obrazovni sustav, njegove zaposlenike i učenike, **smisljena objašnjenja za uvođenje gornjih prijedloga nisu dana, niti je o njima bilo raspravljano na ikoji način.**

Također prijedlog je dan bez konzultacija sa zainteresiranom javnošću, bez razgovora sa socijalnim partnerima i bez detaljne analize mogućih posljedica ovakvog prijedloga.

Stoga tražimo da se gornji prijedlog članka 28. izbací iz konačnog prijedloga Zakona sve dok se o njemu ne provede javna rasprava i detaljna analiza mogućih učinaka, a u kojoj će sudjelovati svi ključni dionici iz područja odgoja i obrazovanja.

Bez mišljenja struke ne možemo stvarati bolji sustav obrazovanja, niti provoditi reforme.

U Zagrebu, dana 6. srpnja 2018. godine

S poštovanjem,
Sindikát hrvatskih učitelja

CO:
Sabor Republike Hrvatske
Ministarstvo znanosti i obrazovanja